

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Облік витрат виробництва. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 1» для студентів напряму підготовки «Облік і аудит» всіх форм навчання

Укладачі:

Малярєвський Ю.Д.
Лактіонов В.В.
Шушлякова О.В.
Лучанінова Г.С.

Відповідальний за випуск

Пилипенко А.А.

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку

Протокол № 5 від 16.12.2009 р.

Облік витрат виробництва. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 1» для студентів напряму підготовки «Облік і аудит» всіх форм навчання / Укл. Малярєвський Ю.Д., Лактіонов В.В., Шушлякова О.В., Лучанінова Г.С. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. – с. (Укр. мов.)

Подано методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 1» за темою «Облік витрат виробництва» у вигляді практичних завдань для виконання студентами з метою поглиблення теоретичних знань та здобуття конкретних навичок організації та ведення фінансового обліку витрат.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей.

© Харківський національний
економічний університет

© Малярєвський Ю.Д.

© Лактіонов В.В.

© Шушлякова О.В.

© Лучанінова Г.С.

2010

ВСТУП

Навчальна дисципліна „Фінансовий облік 1” є фаховою нормативною дисципліною, яка складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бухгалтерів кваліфікаційного рівня бакалавр.

Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 1» відповідають темі 11 «Облік витрат виробництва» робочої програми.

Незалежно від того, яким видом діяльності займається підприємство, виробляє продукцію, виконує роботи чи надає послуги, воно постійно застосовує такий показник як собівартість продукції (робіт, послуг). Питання підрахунку собівартості виробленої продукції завжди були і по цей час є одним з найважливіших як для цілей прийняття управлінських рішень, так і для визначення фінансового результату діяльності підприємства.

Загальні принципи формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності згідно із законодавством України встановлює П(С)БО 16 "Витрати". Цілком зрозуміло, що не обчисливши виробничу собівартість продукції, неможливо достовірно визначити показники фінансової звітності підприємства.

Мета запропонованих методичних рекомендацій – допомогти студентам набути певного обсягу навичок організації та ведення фінансового обліку витрат, засвоїти методику рішення задач.

Завдання, наведені у методичних рекомендаціях, охоплюють питання складу і класифікації витрат, обліку витрат на виробництво і калькулювання фактичної собівартості продукції, особливостей обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості в допоміжних підрозділах, зведеного обліку витрат виробничої діяльності, обліку готової продукції, виконаних робіт, наданих послуг, особливостей обліку адміністративних витрат і витрат на збут, розрахунку виробничої собівартості товарної продукції в цілому за підприємством і підрозділами тощо. Збірник складається з семи основних тем, в перших шести наводяться вправи з практики ведення обліку виробництва продукції, робіт та послуг, вони мають стереотипний і діагностичний характер, наскрізне завдання останньої сьомої теми присвячено розрахунку

виробничої собівартості товарної продукції в цілому за підприємством і окремо підрозділами, має евристичний характер.

Завдання для самостійної роботи сприяють розвитку навичок самостійного творчого мислення, підвищують практичну підготовку студентів.

В процесі опрацювання завдань студент може оволодіти наступними компетенціями:

контрольна – контроль правильності визначення фактичної собівартості готової продукції, робіт (послуг), контроль включення до складу собівартості витрат на виробництво, контроль незавершеного виробництва, контроль операцій із реалізації готової продукції;

аналітична – аналіз виробництва і реалізації промислової продукції, робіт та послуг, аналіз собівартості промислової продукції;

організаційна – організація бухобліку та документообігу виробництва та реалізації продукції, організація обліку витрат на виробництво основної продукції та обліку витрат в допоміжних підрозділах;

технологічна – формування собівартості продукції на підприємстві, облік витрат на виробництво і калькулювання фактичної собівартості продукції (робіт, послуг) та обліку витрат в допоміжних підрозділах, зведений облік витрат, облік адміністративних витрат і витрат на збут;

мотиваційна – визначення, оцінка та порівняння доходів від реалізації промислової продукції з витратами, які здійснено для одержання цих доходів з позиції мотивації, стимулювання і особистої відповідальності економічного та облікового персоналу.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Зважаючи на те, що облік витрат виробництва та калькування фактичної собівартості продукції (робіт, послуг) займає значне місце в роботі бухгалтерії кожного підприємства незалежно від форми його власності, потребує значних витрат робочого часу, і кінцевим своїм результатом повинно надати користувачам повну, точну і достовірну інформацію для прийняття виважених управлінських рішень, вважаємо задоцільним рекомендувати студентам перед рішенням самостійної роботи детально вивчити і глибоко проаналізувати законодавчу базу та основні теоретичні розробки, наведені в переліку рекомендованої літератури.

Метою виконання самостійної роботи є закріплення теоретичних знань з обліку витрат виробництва та набуття практичних навичок із узагальнення показників первинної документації, формування показників звітності окремих структурних підрозділів підприємства та калькулювання готової продукції в цілому за підприємством та, зокрема, по кожному виду, заказу, асортименту тощо.

Самостійна робота складається з локальних завдань, розбитих на шість розділів, та наскрізної задачі. Вирішення локальних завдань допоможе студентам осмислити побудову обліку витрат виробництва, послідовність проведення робіт та поглибити практичний досвід використання інформації про витрати виробництва.

При виконанні самостійної роботи слід дотримуватись наступних вимог:

Рішення завдань з розділів 1-6 повинні оформлюватись у вигляді реєстрів встановленої форми (наприклад, таблиць використання робочого часу, розрахункова відомість) або розрахункових таблиць довільної форми з обов'язковим наведенням усіх розрахунків;

рішення наскрізного завдання з сьомої теми надається за зразком, у випадку необхідності додаткових розрахунків, їх треба надати в довільній формі з належним обґрунтуванням;

за господарськими операціями, які мають місце в кожному завданні, повинні бути зроблені бухгалтерські записи кореспонденції рахунків;

вибір способу оцінки матеріалів при списанні на виробництво, бази розподілу накладних витрат встановлює викладач, або за його згодою, обирається студентом самостійно.

1. Склад і класифікація витрат, що включаються до собівартості продукції (робіт, послуг)

Завдання 1.1. Розподілити наведені нижче витрати за їх елементами. Надати обґрунтування вибраних статей витрат для машинобудівного і ливарного виробництва. Розподілити витрати за статтями калькуляції (для підприємств машинобудування: в ливарному виробництві, в складальному виробництві):

Заробітна плата: робітників складального цеху – 4311 грн., робітників ливарного цеху – 4348 грн.; начальника складального цеху – 1213 грн., начальника ливарного цеху – 1350 грн., загальновиробничого персоналу ливарного цеху – 2460 грн., загальновиробничого персоналу складального цеху – 2980 грн., премія згідно з положенням в складальному цеху – 15%, в ливарному цеху – 20%.

Матеріали: вартість скрапу – 2483 грн., сталь 03КП І#2.0 мм – 3420 грн., деталі з ливарного цеху (вартість визначити), комплектуючі вироби – 1246 грн., фарба чорна для фарбування устаткування – 543 грн., будівельна суміш для ремонту стін складального цеху – 448 грн., цегла для ливарного цеху (ремонтні роботи) – 256 грн., вартість хімічних добавок(магній) – 146 грн., вартість хімічних добавок (титан) – 680 грн., вартість феросплавів – 512 грн.

Інші витрати: амортизація устаткування та обладнання: складальний цех – 2417 грн., в т.ч. виробничого – 986 грн., ливарний цех – 3846 грн., в т.ч. виробничого – 3144 грн.

Виробничий брак ливарного цеху – 341 грн.

Примітка: витрати ливарного цеху списані на товарний випуск, причому лиття на суму 2500 грн. передано на склад підприємства, а залишок – до складального цеху як напівфабрикати.

Завдання 1.2. Виготовлення втулки муфти (деталь 150-53.131-1) в поточному місяці виконується бригадою в складі 5 чоловік, в табл. 1.1. Тривалість зміни – годин (1 зміна 7.00-15.30, 2 зміна 15.30-23.50). Для складання таблицю приймаються умови: бригада працює на першій та другій зміні по черзі через тиждень; 1 число місяця – понеділок бригада працює в першу зміну; тривалість місяця – 31 день. За роботу в нічний час – доплата 40% годинної тарифної ставки за кожну годину роботи.

Таблиця 1.1

Вихідні дані про розряд робіт і відпрацьований час бригади

Прізвище, ім'я та по-батькові	Спеціальність	Розряд робіт ²⁾	Відпрацьовано, днів	Відпустка, днів	Проголи, днів	Виконання громадських обов'язків, днів	Простої з вини бригади, днів
1. Бригадир ¹⁾	слюсар-складальник	5	22	–	–	–	1
2. Шевченко Володимир Тихонович	фрезерувальник	4	16	6	–	–	1
3. Петухов Іван Вікторович	слюсар-складальник	3	21	–	–	1	1
4. Чепрак Віталій Іванович	калібровщик	2	19	–	3	–	–
5. Міняйло Ігор Васильович	учень слюсаря ³⁾	1	22	–	–	–	1

1) Кожен студент вписує своє прізвище, ім'я та по-батькові;

2) нормальні умови праці;

3) учневі слюсаря не виповнилось 18 років, тому йому встановлено 7-годинний робочий день з доплатою згідно з законодавством.

Всього за місяць бригада виготовила 1634 деталі 150-53.131-1. У зв'язку необхідністю виробництва 600 деталей, виготовлено з початку місяця з 1 по 4 числа на умовах підвищення розцінки на 15%. Планова премія – 20%, доплата бригадирові за керівництво бригадою – 15% від його відрядного заробітку.

Необхідно: розрахувати основну та додаткову заробітну плату робочих в поточному місяці, фактично нараховану за виробництво однієї деталі 150-53.131-1; порівняти її з нормативними витратами (див. завдання 2.1), зробити висновки; нарахувати відрахування на соціальні заходи згідно з діячим законодавством; порівняти фактичну заробітну плату на виготовлення деталі 150-53.131-1 бригадою слюсарів-складальників із заробітною платою при виготовленні деталі способом відливки з високоміцної сталі (завдання 1.1). Порівняння провести за однакових умов, тобто 600 деталей виготовлено на умовах підвищення розцінки на 15%.

Завдання 1.3. На основі даних про витрати підприємства, наведених у таблиці, необхідно визначити: 1) виробничу собівартість (з огляду на те, що залишків незавершеного виробництва на початок періоду підприємство не мало; 2) собівартість реалізованої продукції (допускаючи, що вся вироблена продукція була реалізована в цьому ж звітному періоді); 3) адміністративні витрати; 4) витрати на збут; 5) інші операційні витрати, табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Витрати підприємства

Стаття витрат	Сума, грн.
Витрати сировини і матеріалів	45000
Витрати пакувальних матеріалів	5400
Нестачі інструмента в цехах	250
Витрати на виправлення браку	160
Витрати на охорону навколишнього середовища	480
Зарплата і відрахування на соціальні заходи наладчиків	52000
Зарплата і відрахування на соціальні заходи працівників відділу збуту	36000
Зарплата і відрахування на соціальні заходи водіїв легкового автотранспорту	5900
Витрати по службовому відрядженню головного технолога	340
Витрати на телефонний зв'язок	300
Сума безнадійної дебіторської заборгованості	1200
Витрати за нарахованими відсотками за користування банківським кредитом	680
Витрати на передпродажну підготовку товарів	600
Оплата рахунків НДР відповідно до акта про виконання науково-дослідних робіт	22000
Собівартість іноземної валюти, реалізованої на МВРУ	26325
Представницькі витрати	3000
Транспортно-експедиторські витрати при реалізації товару нерезиденту	2678

2. Облік витрат на виробництво і калькулювання фактичної собівартості продукції (робіт, послуг)

Завдання 2.1. При розгляді можливої технології виготовлення деталі 150-53.131-1 було розглянуто варіант її відливки з високоміцної сталі. При чому витрати згідно з технологічним процесом наступні:

Витрати матеріалі на одиницю – 0,30 кг за ціною 3260 грн. за 1 т.

Відходи матеріалів – 0,06 кг з кожної деталі, ціна відходів 0,4 грн. за 1 кг.

Нормативний час на виготовлення однієї заготовки 20 хвилин. Роботу виконує робочий-ливарник 5 розряду (шкідливі умови праці).

Необхідно: розрахувати витрати на виготовлення деталі способом сталевого лиття; порівняти матеріальні і трудові витрати, що визначені в завданні з витратами, які визначені в завданні за темою 2. Зробити висновки.

Завдання 2.2. Розподілити загальновиробничі витрати ливарного цеху, розраховані в завданні 1.1 між трьома виробами цеху за наступними даними, табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Вихідні дані для розподілу загальновиробничі витрати ливарного цеху

Показники	Виріб А	Виріб Б	Виріб В	Усього
1. Заробітна плата робочих, грн.	928	1850	1570	
2. Сировина і матеріали, грн.	2620	745	456	
3. Відпрацьовано маш-годин	3050	524	2366	
4. Амортизація устаткування, грн.	1074	1066	814	

Необхідно здійснити розподіл загальновиробничих витрат за чотирма базами розподілу, порівняти результати і зробити необхідні висновки.

Завдання 2.3. Відомо, що в звітному періоді в складальному цеху були зроблені наступні постійні загальновиробничі витрати:

амортизація основних фондів – 484 грн.;

заробітна плата адміністрації цеху – 2323 грн.;

відрахування на заробітну плату – 887,39 грн.

Крім того, мали місце такі витрати:

електроенергія на виробничі потреби – 1081 грн.;

водопостачання на виробничі потреби – 613,5 грн.

Нормальна потужність підприємства 583 нормо-годин, фактична потужність 480 нормо-годин. Загальновиробничі витрати за нормальної потужності (за планом) складають 5082 грн., при цьому відомо, що змінні витрати становлять 24,75% від загальної суми загально виробничих витрат за планом, а постійні – 75,25%.

Необхідно: провести розподіл загальновиробничих витрат, знайти суму постійних розподілених і змінних загальновиробничих витрат; скласти бухгалтерські записи.

Завдання 2.4. Необхідно: розподілити загальновиробничі витрати між видами продукції; скласти бухгалтерські проводки на підставі приведених даних. База розподілу – сума прямих витрат підприємства.

Дані для виконання вказані в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Відомість розподілу загальновиробничих витрат і витрат

Найменування продукції	Прямі витрати, грн.	Загальновиробничі витрати, грн.
Двигун	560	
Верстат	320	
Обладнання	450	
РАЗОМ		3200

Завдання 2.5. Відділом технічного контролю підприємства виявлено невикористаний брак трьох деталей 150-53.131-1, що були виготовлені бригадою слюсарів-складальників поточному місяці. Брак виявлено при здачі деталей (завдання 1.2). Винуватець браку фрезерувальник Шевченко В.Т. допустив брак ненавмисно та дав згоду відшкодувати брак добровільно шляхом утримання всієї суми із заробітної плати поточного місяця.

Необхідно: розрахувати суму заподіяної підприємству шкоди; зробити відповідні бухгалтерські проводки в обліку.

Завдання 2.6. Відділом технічного контролю підприємства виявлено невиправний брак продукції на суму 516 грн., в т.ч. матеріали – 236 грн. Від ліквідації забракованої продукції оприбутковано матеріали на суму 24 грн. Винуватцем браку визнано постачальника матеріалу, який відшкодував підприємству 250 грн.

Зробити необхідні записи на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 2.7. В поточному місяці бригада слюсарів-складальників (завдання 1.2) один робочий день не працювала по причині відсутності матеріалів з вини відділу постачання. Причому калібровщик Чепрак В.І. в цей день був відсутній на роботі без поважних причин.

Необхідно: скласти необхідні документи на оплату простою; обчислити оплату простою згідно з діючим законодавством; зробити необхідні проводки в бухгалтерському обліку.

Завдання 2.8. Відділом технічного контролю підприємства виявлений невиправний брак продукції витрати виготовлення якого склали 440 грн., у т. числі: матеріали – 200 грн., загальновиробничі витрати – 240 грн. Від ліквідації браку оприбутковані матеріали за ціною можливого використання на суму - 100 грн. Винуватець браку - робітник механічного цеху, який допустив брак по необережності й погодився оплатити його вартість добровільно шляхом утримання 10% від суми збитку щомісяця із заробітної плати .

Необхідно: визначити суму збитку; скласти бухгалтерські проводки; вказати первинні документи по кожній операції.

Завдання 2.9. В заготівельному цеху підприємства виконуються операції:

1. порізка труби на відрізок 460 мм;
2. нарізка різьби на двох кінцях заготовки.

Після виконання цих операцій заготовка передається для подальшої обробки в механічний цех.

Під нарізку заготовок використано труби діаметром 40 мм, довжиною 4,2 м кожна, ціною 5,9 грн. за 1 м. Всього використано 243 труби. Витрати на порізку кожної труби становлять: зарплата робочих 6,25 грн., відрахування на соціальні заходи згідно з діючим законодавством. Витрати на експлуатацію устаткування 28 грн., відходи з кожної труби передані на склад для подальшої реалізації за ціною 30%

повноцінного матеріалу. В механічний цех передано 1915 заготовок. Обсяг незавершеного виробництва на початок місяця 263 заготовки за ціною 6 грн., дебетовий оборот за рахунком 23 складає 20121,42 грн.

Необхідно: визначити кількість деталей в незавершеному виробництві на кінець місяця та зробити його вартісну оцінку; розрахувати фактичну собівартість готової продукції та оприбуткувати її на склад.

Завдання 2.10. Інвентаризаційна комісія після проведення інвентаризації незавершеного виробництва в заготівельному цеху підприємства склала порівняльну відомість, табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Результати проведення інвентаризації в заготівельному цеху

№ з/п	Номер деталі	Облікова ціна, грн.	Фактично		За даними бухобліку	
			кількість, шт.	сума, грн.	кількість, шт.	сума, грн.
1	150-53.131-1	27,40	46		45	
2	150-53.131-2	27,85	28		29	
3	150-46.024	4,40	54		58	
4	150-46.025.1	12,70	34		36	
5	150-46.025.2	12,78	9		12	

Винуватцями в нестачах та надлишках деталей в незавершеному виробництві визнана бригада слюсарів-складальників, яка пояснила розбіжності облікових даних з фактичними тим, що деталі 150-53.131-1 та 150-53.131-2 схожі між собою, відрізняються тільки довжиною різьби, так само схожі між собою і деталі 150-46.025.1 та 150-46.025.2. Бригада визнала свою вину в шкоді, завданій підприємству і дала згоду на її відшкодування шляхом внесення готівки до каси підприємства.

Необхідно: визначити надлишки, нестачу або пересортицю деталей; розрахувати суму нестачі та оприбуткувати надлишки; зробити відповідні записи на рахунках бухобліку.

Завдання 2.11. На початок звітнього періоду в пресовому цеху знаходилося 126 відштампованих заготовок. Вартість незавершеного виробництва склала 3780 грн. Готовою продукцією для цеха вважається

продукція, що пройшла послідовно дві операції: штамповку та зварювання.

На протязі місяця на штамповку витрачено 112 листів, з кожного відштамповано 15 заготівок. Витрати на штамповку склали 47040 грн. Витрати на зварювання склали 41040 грн., причому зварено було 1520 виробів.

Необходимо: визначити кількість виробів в незавершеному виробництві на кінець місяця і собівартість незавершеного виробництва; розрахувати собівартість готової продукції; господарчі операції відбити на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 2.12. Підприємство за договором виконало замовнику вдосконалення системи вентиляції адміністративної будівлі. Вартість виконаних робіт склали 18600 грн., в т.ч. ПДВ., собівартість – 11500 грн. Підписано акт виконаних робіт, отримана оплата. Відобразити в обліку доходи і витрати від виконання робіт на умовах наступної оплати.

Завдання 2.13. За договором підряду підприємство отримало часткову попередню оплату в розмірі 7800 грн., в т.ч. ПДВ. Загальна вартість робіт за договором складає за договором 15300 грн., в т.ч. ПДВ, собівартість робіт – 9540 грн. Решта частина вартості робіт була сплачена замовником після підписання акту виконаних робіт. Відобразити в обліку доходи і витрати від виконання робіт на умовах попередньої оплати.

3. Особливості обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості в допоміжних підрозділах

Завдання 3.1. Скласти звіт про використання інструменту в заготівельному цеху, якщо згідно з нормативами витрати інструменту на виконання робіт такі:

- різці прохідні 3 шт. на 100 од. продукції;
- різці відрізні 4 шт. на 100 од. продукції;
- плашки для нарізання різьби \varnothing 20 мм 2 шт. на 60 од. продукції;
- плашки \varnothing 30 мм 2 шт. на 50 од. продукції.

Протягом місяця в цеху виконані наступні роботи:

- порізано 156 труб \varnothing 22 мм, довжиною 4,8 м на відрізки 450 мм;

порізано 98 труб \varnothing 32 мм, довжиною 4,2 м на відрізки 460 мм.

Видано робочим цеха:

різці прохідні 79 шт. за ціною 2,3 грн.;

різці відрізні 110 шт. за ціною 2,5 грн.;

плашки \varnothing 20 мм 85 шт. за ціною 1,4 грн.;

плашки \varnothing 30 мм 108 шт. за ціною 1,5 грн.

Відповідно до звіту скласти бухгалтерські записи.

Завдання 3.2. Котельня автономно опалює три цеха: цех № 1 площею 15000 м²; цех № 2 площею 62000 м²; цех № 3 площею 900 м². Витрати котельної за грудень поточного року становили:

нараховано зарплати: нач. котельної – 2620 грн., ст. майстер – 2375 грн., інженер – 1990 грн.;

фонд основної зарплати робочих 6850 грн.;

премія 20% нарахована всім працівникам котельної;

використано: допоміжних матеріалів 5260 грн., природного газу 23000 м³ за ціною 900 грн. за 1000 м³, електроенергії 5860 кВт/год. за ціною 0,24 грн. за 1 кВт/год.;

сплачено: комунальному підприємству «Міськвода» 4100 грн. без ПДВ за використану воду, спеціалізованій організації за ремонт котла 1540 грн., крім того ПДВ, штрафні санкції котлонагляду 560 грн.:

вироблено за місяць 22000 Гкал тепла.

Необхідно: скласти калькуляцію собівартості 1 Гкал тепла, розподілити витрати на опалювання між цехами.

Завдання 3.3. Підприємство, що здійснює ремонт верстата господарським способом, зробило наступні витрати: матеріали на ремонт – 200 грн.; запчастини на ремонт – 120 грн.; заробітна плата – 670 грн.; нарахування на оплату праці відповідно до діючого законодавства (відрахування в Фонд обов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань України – 1,2%).

Необхідно: визначити вартість зробленого ремонту; відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3.4. Фактичні витрати ремонтно-механічного цеху (без вартості робіт транспортного цеху) в листопаді 2007 року склали 76294

грн., транспортної служби склали 106408 грн. Тривалість зміни на підприємстві 8 годин. В ремонтно-механічному цеху працює 41 робочий, три робочих протягом 5 робочих днів ремонтували станок з транспортної служби. За листопад 2007 року в транспортній службі виконано робіт на 9328 машино-годин, з них 32 машино-годин для ремонтно-механічного цеху. Планова вартість 1 машино-години складає 13,4 грн. Розрахувати витрати транспортної служби та ремонтно-механічного цеху при взаємному обслуговуванні способом встановлення планової ціни одиниці послуги.

Завдання 3.5. Фактичні витрати ремонтно-механічного цеху (без урахування вартості послуг транспортного цеху) в звітному періоді склали 98598 грн.; витрати транспортного цеха (без урахування послуг РМЦ) за цей ж період – 136847 грн.

Виконано роботи:

РМЦ – 9000 ремонтно-годин, з них 200 ремонтно-годин для транспортного цеху;

транспортний цех – 10300 машино-годин, з них для РМЦ – 30 машино-годин;

планова собівартість 1 машино-години 18,4 грн.

Визначити: витрати допоміжних цехів зі взаємного обслуговування; фактичну собівартість робіт, виконаних транспортним цехом і фактичну собівартість 1 машино-години.

Завдання 3.6. Транспортна служба підприємства доставляє обладнання з м. Харкова до м. Чопа Закарпатської обл. Автомобіль обслуговується двома водіями, що згідно з наказом за підприємством відправлені у відрядження терміном на тиждень. Розрахувати вартість одного тоно-кілометра перевезення вантажу, якщо відомо: дальність перевезення – 1400 км, витрати бензину на 100 км – 24 л, за ціною 7 грн. за літр. Погодинний тариф кожного водія 9,50 грн.; загальновиробничі витрати – 300% до основної зарплати водіїв. Відрахування на соціальні заходи згідно з діючим законодавством. Адміністративні витрати – 110%, витрати на збут – 70% від виробничої собівартості. Плановий прибуток 20 %, доплата водіям за класність – 250 грн. кожному. Вага обладнання 6500 кг.

Завдання 3.7. Підприємство напередодні зимового сезону поповнило запаси 8 зимових шин на суму 7200,00 грн., у т.ч. ПДВ. З настанням зимового сезону підприємство прийняло рішення замінити на легковому автомобілі ВАЗ 21099, що використовується заступником директора з економіки, літні на зимові шини. Шиномонтаж і балансування коліс проведено на СТО, вартість робіт склала 240,00 грн. з ПДВ. Літні шини повернено на склад. Відобразити в бухгалтерському обліку витрати з підготовки автомобіля до використання в господарській діяльності.

4. Зведений облік витрат виробничої діяльності і порядок складання звітних калькуляцій собівартості продукції

Завдання 4.1. Підприємство при випуску продукції у звітному місяці мало такі витрати, табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Витрати підприємства

Найменування	Сума, грн.
1. Сировина й матеріали	105600
2. Основна заробітна плата робітників	8464
3. Додаткова заробітна плата	563
4. Загальновиробничі витрати	43261
5. Витрати на брак	157
6. Відрахування на соцстрах	3340
РАЗОМ	

Незавершене виробництво: на початок місяця складає 10680 грн.; на кінець місяця – 12056 грн.

Необхідно: визначити фактичну виробничу собівартість готової продукції; господарські операції відобразити на рахунках обліку.

5. Облік готової продукції, виконаних робіт, наданих послуг

Завдання 5.1. За вихідними даними, табл. 5.1, визначити фактичні витрати по реалізованій готовій продукції у звітному місяці, а також залишок готової продукції на кінець місяця: за обліковими цінами та фактичними витратами, відхилення за всіма показниками.

Таблиця 5.1

Вихідні дані

Показники	За обліковими цінами	За фактичними витратах
Залишок готової продукції на початок місяця	45240	40070
Випущено з виробництва	400730	380918
Реалізовано у звітному місяці	415000	
Залишок готової продукції на кінець місяця		

Завдання 5.2. За вихідними даними, табл. 5.2, визначити фактичні витрати з реалізованої готової продукції (ГП) в звітному місяці, а також залишок готової продукції на кінець місяця: за обліковими цінами та за фактичними витратами, відхилення за всіма показниками. Відобразити в обліку операції з реалізації готової продукції.

Таблиця 5.2

Вихідні дані

Показники	Вартість ГП за обліковими цінами, грн.	Фактична собівартість ГП, грн.	Відхилення, грн.
1. Залишок ГП на початок місяця	29180	28225	
2. Випущено ГП за місяць	171830	162975	
3. Відсоток відхилення			
4. Реалізовано за місяць	166490		
5. Залишок ГП на складі на кінець місяця			

Завдання 5.3. В процесі інвентаризації на складі підприємства виявлена нестача готової продукції на суму 2500 грн (за фактичною виробничою собівартістю). В наступному звітному періоді встановлено

винну особу. Сума розрахованого збитку склала 6000 грн. Відобразити в обліку операції, пов'язані з виявленням нестач готової продукції понад норм природного збитку.

6. Облік адміністративних витрат і витрат на збут

Завдання 6.1. Відобразити в бухгалтерському обліку витрати, пов'язані із службовим відрядженням менеджера Полуянова Д.В. в межах України, табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Вихідні дані

Місто відрядження	м. Дніпропетровськ
Мета відрядження	Укладання договору
Термін відрядження	6 днів
Дата виїзду	04.12.09 р.
Дата приїзду	?
Вартість проїзду залізницею в обидва кінці	163,20 грн.
ПДВ	?
Вартість проживання в ГК «Зоряний» 4 доби	1000 грн.
ПДВ	?
Добові	?
УСЬОГО витрат на відрядження	?

Ситуація 1: перша подія – видача авансу 1800 грн.;

ситуація 2: перша подія – поїздка робітника у відрядження;

ситуація 3: перша подія – видача авансу 900 грн.

Завдання 6.2. Відобразити в бухгалтерському обліку витрати, пов'язані із службовим відрядженням маркетолога Савченко М.М. в межах України, табл. 6.2.

Ситуація 1: перша подія – видача авансу 1000 грн.;

ситуація 2: перша подія – поїздка робітника у відрядження;

ситуація 3: перша подія – видача авансу 700 грн.

Завдання 6.3. За Інтернет-послуги підприємство на підставі виставленого рахунку перераховує провайдеру авансовий платіж у сумі

Вихідні дані

Місто відрядження	м. Запоріжжя
Мета відрядження	співробітництво
Термін відрядження	4 дня
Дата виїзду	11.12.09 р.
Дата приїзду	?
Вартість проїзду залізницею в обидва кінці	155 грн.
ПДВ	?
Вартість проживання в готелі «Україна»	450 грн.
ПДВ	?
Добові	?
УСЬОГО витрат на відрядження	?

240,00 грн., у т.ч. ПДВ, а також абонплату у розмірі авансового платежу. Крім того, підприємство користується Інтернет-картками, що куплені на суму 120,00 грн., у т.ч. Відобразити в бухгалтерському обліку витрати щодо Інтернет-послуг.

7. Розрахунок виробничої собівартості товарної продукції за підрозділами та в цілому за підприємством

Наскрізне завдання.

Загальні положення

Машинобудівний завод виробляє чотири види продукції, яким для потреб подальшої машинної обробки присвоєні шифри: 231001, 231002, 231003, 231004. Виробництво продукції та її складання відбувається в наступних цехах основного виробництва, яким присвоєні відповідні коди:

- заготівельний цех – 231001,
- автоматний цех – 231002,
- механічний цех – 231003,
- пресовий цех – 231004,
- складальний цех – 231005.

Підприємство має також допоміжне виробництво, що складається з таких цехів:

- ремонтно-механічний цех – 232006,

електроцех – 232007,
парокотельня – 232008,
транспортний цех – 232009,
інструментальний цех – 232010, рис. 7.1.

Загальновиробничі служби заводу складають такі структурні підрозділи:

заводоуправління – 92011,
конструкторський відділ – 92012,
відділ головного технолога – 92013,
інструментальний відділ – 92014,
відділ реалізації продукції – 93015,
відділ постачання – 92016, рис. 7.1.

Рис. 7.1. Структура виробництва підприємства Машинобудівний завод

Процес виготовлення готової продукції проходить такі стадії:

1. В заготівельному цеху ведеться первинна обробка сировини та матеріалів(очистка, порізка тощо).

2. Заготовки передаються в механічний та автоматний цех для подальшої механічної обробки, крім того, ці ж цехи виготовляють самостійно деталі, які потім передаються до складального цеху.

3. Пресовий цех виробляє штамповки, які потім передаються у складальний цех.

4. Складальний цех отримує деталі та вузли з механічного, автоматного та пресового цехів, а також комплектуючі вироби зі складу заводу і складає готові вироби. На собівартість складального цеху відноситься також вартість гальванічного покриття деяких деталей, що виконується стороннім підприємством.

5. У зв'язку з виробничою потребою деякі роботи з виготовлення основної продукції виконуються в цехах допоміжного виробництва (електроцех, ремонтний цех). Такі роботи безпосередньо відносяться на собівартість конкретного виробу і включаються до собівартості складального цеху.

6. Використані цехами основні матеріали, комплектуючі вироби включаються до собівартості продукції того цеху, де вони безпосередньо використовуються і складають в сумі витрати за калькуляційними статтями в цілому за підприємством.

Премія робітникам підприємства за умов виконання планового завдання і передбачається в таких розмірах до основної заробітної плати:

для робітників інженерно-технічного персоналу, керівників цехів та службовців основного виробництва в розмірі 25%;

для робітників інженерно-технічного персоналу, керівників цехів та службовців допоміжного виробництва в розмірі 20%;

для працівників заводоуправління та відділів постачання реалізації та загальновиробничого призначення – 25%.

В дослідженому місяці планове завдання з виробництва продукції всіма підрозділами виконано.

Нарахування резерву на відпустки робітникам підприємства проводиться в розмірі 8,5% від фактично нарахованої заробітної плати. Слід мати на увазі, що резерв нараховується не тільки на заробітну працю, а й на відрахування по соціальному страхуванню. Нараховані суми включаються в собівартість продукції та адміністративні витрати, витрати на збут.

Нарахування сум на соціальне страхування проводиться згідно з нормами чинного законодавства на момент настання завдання.

Підприємством розрахований відсоток списання транспортно-заготівельних витрат на поточний місяць в розмірі 12% від вартості використаних матеріалів, комплектуючих виробів та інших матеріальних витрат.

Використовуючи наведені дані, необхідно:

1. Скласти відомості розподілу витрат в цілому за підприємством.
2. Скласти відомості витрат по кожному структурному підрозділу.
3. Розподілити послуги допоміжного виробництва.
4. Скласти відомості адміністративних витрат та витрат на збут.
5. Скласти звіт про витрати на виробництво продукції по підприємству в цілому, в основних та допоміжних цехах в тому числі.
6. Обчислити калькуляції собівартості товарного випуску та його окремих виробів.

Послідовність виконання завдання

1. Загальні вказівки зі складання відомостей

Після закінчення звітнього місяця підрозділи центральної (головної) бухгалтерії, або окремі виконавці обробляють первинні документи обліку, підраховують загальні суми витрат за елементами за шифрами витрат та за місцями виникнення витрат (в завданні – це за структурними підрозділами). Результати таких підрахунків оформлюють зведеними таблицями, які передаються у відділ (бюро, сектор) обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості готової продукції. Необхідні для обчислювання дані наведені в табл. 7.1, 7.2, 7.3.

Таблиця 1 «Відомість витрат виробничих запасів підрозділами підприємства» містить зведені дані про витрати, що згруповані за місцями виникнення витрат та за шифрами витрат. Студентам необхідно зробити необхідні розрахунки, а саме обрахувати та списати на виробництво та інші рахунки транспортно-заготівельних витрати відповідно до встановленого відсотку. Можна звернути увагу на те, що транспортно-заготівельні витрати нараховуються на всі суми витрат матеріалів, комплектуючих виробів та інших витрат матеріальних ресурсів незалежно від того, на які цілі були ці ресурси витрачені (виробництво, адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати тощо).

Далі необхідно проставити нараховані суми в таблицю 7.1 та підрахувати підсумки.

Таблиця 7.2 «Відомість розподілу заробітної плати, резерву на відпустки та відрахувань на соціальне страхування» надає зведені дані про витрати заробітної плати за структурними підрозділами та напрямками (шифрами) витрат. Слід звернути увагу на те, що нарахування заробітної плати базується на великій кількості первинних документів (нарядів, рапортів про виробіток, маршрутних листах, табелів відпрацьованого часу тощо). Заробітна плата включається у витрати підприємства в місяці її нарахування незалежно від того, виплачена вона чи ні. При здійсненні необхідних розрахунків (премії за виконання плану, резерву на відпустки) за умов, позначених в загальних положеннях цього завдання, слід проставити підсумки.

Створення резерву відпусток (точніше – забезпечення для відшкодування витрат на виплату відпусток працівникам) передбачено п. 13 П(С)БО 11 "Зобов'язання" [7] і регламентовано Інструкцією № 291 [3].

Про створення резерву йдеться також і в п. 7 П(С)БО 26 "Виплати працівникам" [7], де зазначено: «виплати за невідпрацьований час, що підлягають накопиченню, визнаються зобов'язанням через створення забезпечення у звітному періоді». Під терміном «виплати за невідпрацьований час, що підлягають накопиченню» мається на увазі виплата заробітної плати за час щорічної відпустки.

Резерв відпусток створюється, щоб:

1. Дотриматися принципу обачності, що приписує бухгалтеру запобігати заниженню зобов'язань і витрат у фінансовій звітності.
2. Рівномірно розподілити в бухгалтерському обліку витрати на оплату відпусток працівників між місяцями року.

Резерв відпусток як забезпечення використовується для відшкодування лише тих витрат, для покриття яких його було створено. Суми створеного резерву відпусток у бухгалтерському обліку визнаються витратами.

У податковому обліку операції зі створення резерву відпусток ніяк не відображаються.

Існує два способи розрахунку величини резерву:

1. Один алгоритм створення резерву відпусток викладено в Інструкції № 291 [3] в опису субрахунку 471 «Забезпечення виплат відпусток». Там запропоновано визначати суму, яка щомісяця спрямовується на формування резерву відпусток ($P_{\text{міс}}$), таким чином:

$$P_{\text{міс}} = \text{ФОП}_{\text{міс}} \times \text{НР} (\%), \quad (7.1)$$

$$\text{НР} (\%) = O_{\text{пл.рік}} : \text{ФОП}_{\text{пл.рік}} \times 100 \%, \quad (7.2)$$

де $\text{ФОП}_{\text{міс}}$ – фактично нарахована заробітна плата у звітному місяці (без урахування суми відпускних);

НР – норма резервування;

$O_{\text{пл.рік}}$ – планова сума на оплату відпусток на поточний рік;

$\text{ФОП}_{\text{пл.рік}}$ – плановий фонд оплати праці працівників на поточний рік (без урахування суми відпускних).

Резервувати потрібно не лише суму відпускних, а й суму внесків до соціальних фондів (у частині нарахувань), що припадають на суми відпускних. Ці суми резервуються аналогічно сумі відпускних.

Розраховувати такі суми можна не кожного місяця, а щокварталу (станом на дату балансу).

2. Альтернативним методом розрахунку величини резерву відпусток можна вважати алгоритм, описаний у пп. 11.10 Інструкції № 69 [4]. Цей метод, на наш погляд, є раціональнішим. Він ґрунтується на кількості днів невикористаної працівниками підприємства щорічної відпустки і середньоденної оплати праці працівників.

При цьому середньоденну оплату праці в Інструкції № 69 [4] запропоновано визначати діленням на 25,4 середньомісячної заробітної плати одного працівника, яка згідно з чинним законодавством приймається для оплати відпустки. Однак слід зауважити, що в цьому випадку в Інструкції № 69 викладено застарілий порядок розрахунку виплати за час щорічної відпустки. На сьогодні ж відповідно до п. 7 Положення № 100 [2] нарахування виплат за час щорічної відпустки або компенсації за невикористані відпустки провадиться шляхом ділення сумарної заробітної плати за останні перед наданням відпустки 12 місяців або за менший фактично відпрацьований період на відповідну кількість календарних днів року чи меншого відпрацьованого періоду (за винятком святкових або неробочих днів, установлених законодавством). Отриманий результат помножується на кількість календарних днів відпустки.

Тому ми вважаємо, що при розрахунку резерву відпусток необхідно діяти за аналогією з порядком, викладеним у п. 7 Положення № 100.

Суму, яка щокварталу спрямовується на формування резерву відпусток (Р), можна розрахувати за формулою:

$$P = \text{ФОП} : (\text{КД} - \text{С}) \times \text{Д}, \quad (7.3)$$

де ФОП – фактично нарахована заробітна плата у звітному кварталі та соцвнески в частині нарахувань (без урахування суми відпускних);

КД – кількість календарних днів у звітному кварталі;

С – кількість святкових днів у звітному кварталі;

Д – кількість днів відпустки, що заробляє за квартал один працівник (із розрахунку два дні за один місяць).

У бухгалтерському обліку для обліку руху та залишків коштів на оплату чергових відпусток працівникам (а також нарахувань до соціальних фондів на суми відпускних) призначено субрахунок 471 «Забезпечення виплат відпусток». Збільшення суми резерву відображається по кредиту цього субрахунку.

Накопичений протягом року резерв використовують при нарахуванні суми відпускних та внесків до соціальних фондів, що припадають на суми відпускних. Використання резерву відображається за дебетом субрахунку 471 і кредитом субрахунків 661, 651 – 656.

В таблиці 7.3 «Відомість розподілу амортизаційних відрахувань та поточних витрат місяця» надана необхідна додаткова інформація для розрахунків розподілу інших поточних витрат місяця. При розрахунку розподілу використаної електроенергії, газу та води слід мати на увазі, що кожне підприємство само встановлює порядок розподілу та списання витрат на ці цілі. В завданні умовно прийнято наступний порядок:

1. витрати на електроенергію розподіляються на побутову (освітлювальну) та технологічну (витрачену станками та устаткуванням). Побутову електроенергію розподіляють між підрозділами підприємства відповідно до займаної ним площі виробничих приміщень, а технологічну – відповідно до нормативної потужності;

2. витрати газу, що використовується на опалення приміщень розподіляється згідно з їх площею;

3. витрати на воду розподіляються на побутові та виробничі, розподіляються між підрозділами подібно розподілу електроенергії. Побутові потреби становлять 30% всіх витрат на воду.

Зробивши необхідні розрахунки, слід вписати їх в таблицю 7.3 і визначити підсумки.

2. Калькулювання собівартості продукції та розподіл послуг допоміжного виробництва

Завдання: провести перегрупування витрат, які наведені в таблицях 7.1, 7.2, 7.3 та скласти відомості витрат за кожним підрозділом за формою, що подана в таблиці 7.4.

Виконання завдання слід починати з переносу даних, що наведені в таблиці 7.1, 7.2, 7.3 в таблицю 7.4, яка складається окремо за кожним цехом допоміжного та основного виробництв. Спочатку слід скласти відомості витрат транспортного цеху та парокотельні. Розподіл послуг транспортного цеху роблять в таблиці 7.5 пропорційно величині наданих послуг з перевезення вантажів. Для цього слід перенести в таблицю 7.5 загальну суму витрат транспортного цеху, підрахувати кількість перевезеного вантажу за місяць, розрахувати собівартість перевезення 1 т вантажу та визначити суму фактичних витрат для списання на той чи інший підрозділ. При розподілі витрат необхідно звернути увагу на повне співпадіння розподіленої суми витрат транспортного цеху загальній сумі за всіма підрозділами. За розподілом скласти бухгалтерський запис, таблиця 7.9.

Розподіл витрат парокотельні роблять в таблиці 7.6, для цього слід самостійно визначити базу розподілу (використовуючи інформацію, що подана в таблиці 7.1, 7.2, 7.3). Фактичну собівартість послуг парокотельні (загальну суму витрат, зазначених в таблиці 7.4 за парокотельній) розподілити між всіма підрозділами, врахувавши те, що на транспортний цех віднесено за встановленим нормативом витрат на суму 310 грн. За розрахунком розподілу витрат парокотельні скласти бухгалтерський запис, таблиця 7.9.

Витрати заводу управління, конструкторського відділу, відділу головного технолога, інструментального відділу та відділу постачання необхідно складають адміністративні витрати підприємства. Їхнє угруповання за елементами витрат необхідно зробити в таблиці 7.7,

Таблиця 7.5

Відомість розподілу послуг транспортного цеху за _____ 20 ____ р.

Найменування користувачів	Кількість перевезеного вантажа, т	Фактична собівартість послуг, грн.	Примітки
1. Заготівельний цех	289		
2. Автоматний цех	210		
3. Механічний цех	324		
4. Пресовий цех	269		
5. Складальний цех	854		
ВСЬОГО за основним виробництвом			
6. Ремонтно-механічний цех	110		
7. Електроцех	25		
8. Парокотельня	11	310	
9. Інструментальний цех	8		
ВСЬОГО за допоміжним виробництвом			
10. Заводоуправління	2		
11. Конструкторський цех	3		
12. Відділ головного технолога	5		
13. Інструментальний цех	3		
14. Відділ постачання	311		
ВСЬОГО за пп. 10-14			
15. Відділ продажу продукції	734		
ВСЬОГО			

використовуючи інформацію, що наведена в таблиці 7.1, 7.2, 7.3, дані розподілу витрат транспортного цеху, парокотельні.

Так саме провести угруповання витрат на збут в таблиці 7.8.

При заповненні рядку «Утримання устаткування» в таблиці 7, 8 слід звернути увагу на те, що сума витрат, що заноситься до цього рядка складає всі витрати на утримання устаткування, тобто витрати на використану електроенергію (освітлювальну та виробничу), за газопостачання, водопостачання та інше. Виконуючи завдання, таке угруповання слід зробити в довільній формі.

Складання кошторису витрат в цілому за підприємством необхідно зробити в таблиці 7.11.

Таблиця 7.1

Відомість витрат виробничих запасів підрозділами підприємства в _____ 200__ р.

№ з/п	Елементи напрямків витрат	Шифр структурних підрозділів																Всього, грн.
		23101	23102	23103	23104	23105	23206	23207	23208	23209	23210	92011	92012	92013	92014	92016	93015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1.	Основні матеріали, в т. ч.																	
1.1.	231001	123421	28416	510	–	1386	x	56	x	x	158	x	x	x	x	x	121	
1.2.	231002	96857	964	2435	56	2612	x	154	x	x	84	x	x	x	x	x	86	
1.3.	231003	49903	286	1354	286	1540	112	–	x	x	170	x	x	x	x	x	314	
1.4.	231004	184116	1314	2609	126	2456	517	564	x	x	216	x	x	x	x	x	286	
2.	Комплектуючі вироби, в т.ч.																	
2.1.	231001	–	–	286	–	2108	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.2.	231002	–	–	416	–	964	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.3.	231003	–	–	83	–	325	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.4.	231004	–	–	26	–	1191	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.	Послуги сторонніх організацій, в т.ч.																	
3.1.	231001	–	–	–	–	216	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.2.	231002	–	–	–	–	109	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.3.	231003	–	–	–	–	98	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.4.	231004	–	–	–	–	219	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
4.	Сировина і матеріали на загальні потреби підрозділів:																	

Продовження таблиці 7.1

4.1.	на утримання будівель і споруд	1546	869	2436	6350	10620	518	1584	2530	1629	691	618	218	324	213	1063	326	
4.2.	на поточний ремонт будівель і споруд	254	1696	398	421	2156	1816	9223	586	4315	264	506	506	156	428	284	1614	
4.3.	на обслуговування техніки та устаткування	3205	4836	5622	4915	3481	2408	2593	869	1594	2089	2650	354	436	623	154	296	
4.4.	на виправлення виробничого браку за виробом 20002	–	–	127	34	–	–	–	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
4.5.	на охорону праці	418	531	615	724	–	504	429	156	318	297	264	115	163	86	86	34	
4.6.	на дослідні роботи	392	84	98	113	16	x	x	x	x	54	–	63	145	–	–	–	
5.	Транспортно-заготівельні витрати (12% від вартості матеріальних ресурсів), всього, в т.ч.:																	
5.1.	231001								x	x	x	x	x	x	x	x	x	
5.2.	231002								x	x	x	x	x	x	x	x	x	
5.3.	231003								x	x	x	x	x	x	x	x	x	
5.4.	231004								x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Закінчення таблиці 7.1

6.	Паливо на технологічні цілі																	
	Всього																	

Таблиця 7.2

Відомість розподілу витрат із заробітної плати, резерву на відпустки і відрахувань на соціальне страхування за _____ 200__ р.

№ з/п	Елементи напрямків витрат	Шифр структурних підрозділів																Всього, грн.
		23101	23102	23103	23104	23105	23206	23207	23208	23209	23210	92011	92012	92013	92014	92016	93015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1.	Основна заробітна плата, в т. ч.						10085	8420	3451	6318	5968	7316	6916	6315	3590	4520	4980	
1.1.	231001	7899	2934	4432	1380	4843	–	420	x	x	102	x	x	x	x	x		
1.2.	231002	2612	518	964	1020	2940	–	205	x	x	143	x	x	x	x	x		
1.3.	231003	5315	2560	1023	913	2096	86	–	x	x	182	x	x	x	x	x		
1.4.	231004	8443	1609	2408	2664	3512	219	284	x	x	384	x	x	x	x	x		
2.	Премія за виконання плану, всього, в т.ч.																	
2.1.	231001											x	x	x	x	x		
2.2.	231002										x	x	x	x	x	x		
2.3.	231003										x	x	x	x	x	x		
2.4.	231004										x	x	x	x	x	x		
3.	Резерв на відпустки, всього, в т.ч.																	

Продовження таблиці 7.2

3.1.	231001											x	x	x	x	x	x	
3.2.	231002																	
3.3.	231003																	
3.4.	231004																	
4.	Доплата та компенсації, всього, в т.ч.	938	216	136	128	200	420	540	50	1304	240	1220	680	510	180	420	350	
4.1.	231001	150	20	40	10	–	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
4.2.	231002	200	60	10	60	–	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
4.3.	231003	500	90	16	20	–	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
4.4.	231004	88	46	70	38	200	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
5.	Основна заробітна плата цехового персоналу, всього, в т.ч.																	
5.1.	керівництву цеху	2400	2000	2100	2350	2500	1900	2000	1600	1800	2000	x	x	x	x	x	x	
5.2.	інженерно-технічним працівникам	3200	2800	2900	3320	3500	2800	3200	1500	3200	3100	x	x	x	x	x	x	
5.3.	службовцям	1800	2150	2800	3100	2800	1400	1050	–	1500	1400	x	x	x	x	x	x	
5.4.	робітникам, що зайняті обслуговуванням устаткування	2600	2410	2150	2800	2400	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
6.	Відрахування на соціальне страхування, всього, в т.ч.																	
6.1.	231001																	
6.2.	231002																	

Закінчення таблиці 7.2

6.3.	231003																	
6.4.	231004																	
6.5.	віднесено на 91 рахунок																	
7.	Заробітна плата робітників за виправлення браку, всього, в т.ч.:	-	-	54	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7.1.	відрахування на соціальне страхування	-	-	20	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7.2.	всього за рахунком 24			74	25													
	ВСЬОГО																	

Таблиця 7.3

Відомість розподілу витрат із амортизаційних відрахувань та поточних витрат за _____ 200__ р.

№ з/п	Елементи напрямків витрат	Шифр структурних підрозділів																Всього, грн.
		23101	23102	23103	23104	23105	23206	23207	23208	23209	23210	92011	92012	92013	92014	92016	93015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1.	Амортизаційні відрахування, всього, в т. ч.						1280	1184	567	2450	2150	3475	986	1189	934	864	1215	
1.1.	231001	1183	1480	984	1110	940	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.2.	231002	1050	1270	563	960	820	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.3.	231003	2180	2320	846	780	1150	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.4.	231004	1820	1180	1916	3100	2400	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Продовження таблиці 7.3

1.5.	на устаткування загальноцехового вжитку	2360	1150	2300	2600	1900	1280	1184	567	2450	2150	x	x	x	x	x	x	
2.	Нараховано за використання електроенергії, всього, в т.ч.																	454290
2.1.	на побутові цілі																	56200
3.	Нараховано за газопостачання										x	x	x	x	x	x		768312
4.	Нараховано за водопостачання, всього, в т.ч.										x	x	x	x	x	x		209050
4.1.	на побутові цілі										x							
5.	Витрати на відрядження	–	–	–	–	230	–	–	–	–	–	3630	560	280	680	1200	580	
	Додатково:																	
6.1.	Потужність нормативна	356000	468000	983000	864000	56500	24300	13480	21450	x	x	x	x	x	x	x	x	
6.2.	Потужність фактична	182000	210000	469000	296000	238000	22500	12590	20900	x	x	x	x	x	x	x	x	
7.1.	Незавершене виробництво на початок місяця	240500	23350	12420	14480	26320	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
7.2.	Незавершене виробництво на кінець місяця	221430	18420	10608	9560	28480	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
8.	Площа виробничих приміщень, м ²	28000	25000	21500	30420	48000	1800	10500	4800	2500	12000	9840	2400	3100	1800	960	1020	

Таблиця 7.4

Відомість витрат цеху _____ за _____ 200__ р.
шифр цеха _____ грн.

№ з/п	Елементи напрямків витрат	Елементи напрямків витрат								ВСЬОГО	
		сировина і матеріали	комплектуючі вироби	послуги сторонніх організацій	заробітна плата робочих	резерв на відпустки		амортизаційні відрахування	послуги допоміжних виробництв		інше
1.	Основне виробництво, всього, в т. ч.										
1.1.	201001										
1.2.	201002										
1.3.	201003										
1.4.	201004										
2.	Брак у виробництві, всього, в т.ч.										
2.1.	201001										
2.2.	201002										
2.3.	201003										
2.4.	201004										
3.	Витрати з утримання та експлуатації устаткування, всього, в т.ч.										
3.1.	201001										
3.2.	201002										
3.3.	201003										
3.4.	201004										
4.	Загальновиробничі витрати, всього, в т.ч.										

Закінчення таблиці 7.4

4.1.	20101										
4.2.	20102										
4.3.	20103										
4.4.	20204										
	ВСЬОГО за цехом										

Начальник цеху _____

Економіст _____

Бухгалтер _____

« ____ » _____ 20 __ р.

Загальну величину загальновиробничих витрат підприємства в цілому складає сума відповідних витрат цехів основного виробництва та витрат допоміжних підрозділів, віднесених на собівартість продукції основних цехів через послуги допоміжних виробництв. Розподіл загальновиробничих витрат проводиться в таблиці 7.10 відповідно до обраної самостійно бази (за варіантами за вказівкою викладача).

Таблиця 7.6

Відомість розподілу послуг парокотельні за _____ 20 ____ р.

Найменування користувачів	Вироблено цехом та передано користувачам	База розподілу (вказати)	Фактична собівартість 1 т пара	Фактична собівартість послуг, грн.
1. Заготівельний цех				
2. Автоматний цех				
3. Механічний цех				
4. Пресовий цех				
5. Складальний цех				
ВСЬОГО за основним виробництвом				
6. Ремонтно-механічний цех				
7. Електроцех				
8. Парокотельня				
9. Транспортний цех				310
10. Інструментальний цех				
ВСЬОГО за допоміжним виробництвом				
11. Заводоуправління				
12. Конструкторський цех				
13. Відділ головного технолога				
14. Інструментальний цех				
15. Відділ постачання				
ВСЬОГО за пп. 11-15				
16. Відділ продажу продукції				
ВСЬОГО				

Відомість адміністративних витрат за _____ 20 ____ р.

Статті витрат (Дт 92)	3 Кт рахунків							ВСЬОГО	
	сировина і матеріали		основна заробітна плата	додаткова заробітна плата	відрахування на соціальне страхування	амортизація	утримання устаткування		інше
	за обліковими даними	ТЗВ							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сировина і матеріали, всього, в т.ч.:									
Основна заробітна плата, всього, в т.ч.:									
заводоуправління									
конструкторський відділ									
відділ головного технолога									
інструментальний відділ									
відділ постачання									
Додаткова заробітна плата, всього, в т.ч.:									
заводоуправління									
конструкторський відділ									
відділ головного технолога									
інструментальний відділ									
відділ постачання									
Відрахування на соціальне страхування, всього, в т.ч.:									
заводоуправління									
конструкторський відділ									
відділ головного технолога									
інструментальний відділ									
відділ постачання									

Закінчення таблиці 7.7

Амортизація, в т.ч.: всього, в т.ч.: заводоуправління конструкторський відділ відділ головного технолога інструментальний відділ відділ постачання									
Утримання устаткування, всього, в т.ч.: заводоуправління конструкторський відділ відділ головного технолога інструментальний відділ відділ постачання									
Послуги цехів, всього, в т.ч.: парокотельня транспортний цех									
ВСЬОГО витрат, всього в т.ч.: заводоуправління конструкторський відділ відділ головного технолога інструментальний відділ відділ постачання									

Відомість витрат на збут за _____ 20 ____ р.

Статті витрат (Дт 93)	З Кт рахунків								ВСЬОГО
	сировина і матеріали		основна заробітна плата	додаткова заробітна плата	відрахування на соціальне страхування	амортизація	утримання устаткування	інше	
	за обліковими даними	ТЗВ							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сировина і матеріали, всього, в т.ч.:									
231001									
231002									
231003									
231004									
Основна заробітна плата, всього, в т.ч.:									
231001									
231002									
231003									
231004									
Додаткова заробітна плата, всього, в т.ч.:									
231001									
231002									
231003									
231004									
Відрахування на соціальне страхування, всього, в т.ч.:									
231001									
231002									
231003									
231004									

Закінчення таблиці 7.8

Амортизація, всього, в т.ч.:									
231001									
231002									
231003									
231004									
Утримання устаткування всього, в т.ч.:									
231001									
231002									
231003									
231004									
Послуги цехів, всього, в т.ч.:									
парокотельня									
транспортний цех									
інше									
ВСЬОГО									

Таблиця 7.11

Калькуляція собівартості продукції за _____ 20 ____ р.

грн.

№ з/п	Калькуляційні статті	Незавершене виробництво на початок місяця	Дебет рахунку	Кредит рахунку	Незавершене виробництво на кінець місяця
1	2	3	4	5	6
1.	Сировина та матеріали, всього, в т. ч.:				
1.1.	231001	28154			31047
1.2.	231002	16893			15142
1.3.	231003	9705			10376
1.4.	231004	34516			36449
2.	Комплектуючі вироби, всього, в т.ч.				
2.1.	231001	46323			45918
2.2.	231002	10317			6263
2.3.	231003	8201			9413
2.4.	231004	40280			38432
3.	Транспортно-заготівельні витрати, всього, в т.ч.				
3.1.	231001	5600			5600
3.2.	231002	1820			1890
3.3.	231003	2104			1510
3.4.	231004	4800			4620
4.	Основна заробітна плата, всього, в т.ч.				
4.1.	231001	3126			3264
4.2.	231002	931			1240
4.3.	231003	949			1907
4.4.	231004	4680			4105
5.	Додаткова заробітна плата, всього, в т.ч.				
5.1.	231001	860			890
5.2.	231002	412			400
5.3.	231003	338			960
5.4.	231004	740			780

Закінчення таблиці 7.11

6.	Відрахування на соціальні заходи, всього, в т.ч.				
6.1.	231001	1475			1537
6.2.	231002	497			607
6.3.	231003	476			1061
6.4.	231004	2005			1807
7.	Загальновиробничі витрати, всього, в т.ч.				
7.1.	231001	31214			20804
7.2.	231002	11960			9000
7.3.	231003	11979			8964
7.4.	231004	36715			23612
8.	Втрати від браку, всього, в т.ч.				
8.1.	231001				
8.2.	231002				
8.3.	231003				
8.4.	231004				
	ВСЬОГО виробнича собівартість	317070			288498

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України "О бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Украине". – Харьков: Курсор, 2004. – 17 с.

2. Порядок обчислення середньої заробітної плати, затверджено постановою Кабінета Міністрів України від 08.02.95 р. № 100 // www.ligazakon.ua

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України 30.11.99 р. N 291 // www.ligazakon.ua

4. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. № 69 // www.ligazakon.ua

5. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості, затверджені наказом Мінпромполітики України від 09.07.07 р. № 373.– К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. – 322 с.

6. Войтенко Т., Вороня Н. Все об учете затрат на производственном предприятии. – Харьков: Фактор, 2005. – 266 с.

7. Национальные стандарты бухгалтерского учета // Все о бухгалтерском учете. – 2008. – № 13. – С. 3-112.

8. Маляревский Ю.Д., Тютюнник П.С. Финансовый учет. – Х.: «Инжек», 2003. – 288 с.

9. Мякота В. Себестоимость продукции: от выпуска до реализации. – Харьков: Фактор, 2003. – 268 с.

10. План рахунків бухгалтерського обліку // Все про бухгалтерський облік – 2007. – № 16. – 64 с.

Додаткова

1. Бухгалтерський фінансовий облік / За ред. проф. Ф.Ф Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2004. – 672 с.

2. Горицкая Н.Г. Новый бухгалтерский учет. – К.: Техніка, 2006. – 256 с.
3. Грабова Н.Н., Добровский В.Н. Бухгалтерский учет в производственных и торговых предприятиях.: Учеб. пособие для студентов вузов / Под ред. Н.В. Кужельного. – К.: А.С.К., 2007. – 624 с.
4. Стельмащук А.М. Бухгалтерський облік. Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2007. – 528 с.
5. Ткаченко Н.М. Теоретико-методологічні проблеми формування бухгалтерського фінансового обліку. – К.: А.С.К., 2001. – 348 с.
6. Ткаченко Н.М. Бухгалтерский финансовый учет на предприятиях Украины. – К.: "А.С.К.", 2007. – 864 с.
7. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерский финансовый учет: Пособие. – Киев: ВЦ "Академія", 2005. – 688 с.
8. Энциклопедия хозяйственных операций. – Харьков: Фактор, 2006. – 602 с.

Ресурси INTERNET

1. <http://www.balance.dp.ua/>
2. <http://www.basa.tav.kharkov.ua/>
3. <http://www.buhgalteria.com.ua/>
4. <http://www.business-rada.kmu.org.ua/>
5. <http://www.factor.ua/>
6. <http://www.liga.net/>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Облік витрат виробництва. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий облік 1» для студентів напряму підготовки «Облік і аудит» всіх форм навчання

Укладачі:

**Малярєвський Ю.Д.
Лактіонов В.В.
Шушлякова О.В.
Лучанінова Г.С.**

Відповідальний за випуск

Пилипенко А.А.

Редактор
Коректор

План 2010 р., поз. № 9

Підп. до друку _____ Формат 60x90 1/16 Папір татра

Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 3. Навч. вид. л. ____

Тираж 200 екз. Зам. № _____

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи*

Дк №481 від 13.06.2001 р.

Видавець і виготівник – вид-во ХНЕУ, 61001, м. Харків, просп.
Леніна, 9а